

SOCIALDEPARTEMENTET
Enheten för hälso- och sjukvård

Remissvar

Statligt tandvårdsstöd och utbildningstandvård (Ds 2010:41)

Sveriges Tandläkarförbund har fått möjlighet att lämna synpunkter på remissen *Statligt tandvårdsstöd och utbildningstandvård*. Som konstateras i utredningen är inte målet med det statliga tandvårdsstödet att underlätta klinisk träning inom tandläkarutbildningen. Dagens system påverkar emellertid förutsättningarna för utbildningen och riskerar att allvarligt försämra kvaliteten i framtidens tandvård. Sveriges Tandläkarförbund uppmuntrar därför att utredningen sett över möjligheten att för utbildningstandvården införa undantag inom ramen för tandvårdsstödet.

Sammanfattning

Sveriges Tandläkarförbund ser positivt på förslaget om att låta utbildningstandvården ange referenspriset istället för den faktiskt vårdkostnaden till Försäkringskassan. Det är emellertid problematiskt att ingen förändring av ersättningsperiodens längd föreslås. Utan en förlängning av ersättningsperiodens tid riskerar nuvarande situation med två odontologiska utbildningskliniker som står utanför tandvårdsstödet att fortgå.

Förslag till lag om ändring i lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd samt Förslag till förordning om ändring i förordningen (2008:193) om statligt tandvårdsstöd

Utredningen föreslår att kostnaden för tandvårdsåtgärder som utförs i samband med odontologisk utbildning ska kunna beräknas med utgångspunkt i referenspriset. Sveriges Tandläkarförbund tycker att detta förslag är bra. Nuvarande system har minskat incitamenten för patienter att söka sig till utbildningsklinikerna och därmed gjort det svårare för utbildningstandvården att rekrytera tillräckligt och rätt patientunderlag. Detta är ytterst allvarligt då det riskerar att försämra kvaliteten i utbildningen och i förlängningen äventyra kvaliteten i svensk tandvård. Legitimation erhålles direkt efter avklarad utbildning vilket betyder att studenterna måste få all nödvändig klinisk träning under sin utbildning. För att kvaliteten i tandvården ska kunna garanteras är det därför av största vikt att frågan löses. Möjligheten att ange referenspriset istället för som idag den faktiska vårdkostnaden till Försäkringskassan torde underlätta för utbildningsklinikerna att även fortsättningsvis rekrytera tillräckligt patientunderlag.

Det är emellertid problematiskt att utredningen inte föreslår någon förändring av ersättningsperiodens längd eftersom också denna har stor inverkan på tandläkarutbildningens förutsättningar. Tandvård som ges inom ramen för utbildningstandvården är generellt mer tidskrävande (p.g.a. terminsupplägg etc.) än inom den reguljära tandvården. I nuvarande system riskerar patienter att gå miste om ersättning då de väljer den mer tidskrävande

utbildningstandvården trots att de egentligen är berättigade ersättning. Även detta påverkar naturligtvis utbildningsklinikernas möjlighet att rekrytera patienter.

I dagsläget är det enbart två av de fyra odontologiska lärosätena som arbetar inom ramen för tandvårdsstödet: enbart i Göteborg och Umeå tränas alltså studenterna i att arbeta inom det reguljära tandvårdsstödsystemet. I Malmö och Stockholm får studenterna visserligen viss träning då de använder ett fiktivt system med ”skuggdebitering”, men de går miste om den återrapportering som ges genom det riktiga systemet. Detta innebär i sin tur att de blir sämre rustade att använda tandvårdsstödet eftersom de t.ex. inte får möjlighet att avgöra brytpunkt för behandling.¹ Sveriges Tandläkarförbund anser att det är ytterst allvarligt att studenternas förutsättningar att leva upp till yrkeslivets krav varierar beroende på vid vilken skola de fått sin utbildning. Tandläkarstudenterna måste få all nödvändig utbildning *under utbildningstiden* eftersom tandläkarlegitimation erhålles direkt efter avslutad utbildning.

Förutom att det är en i sig central princip att alla ska ges samma möjligheter är också behovet av tillförlitlig och heltäckande tandhälsodata ytterligare ett viktigt argument för varför utbildningsklinikerna bör arbeta inom tandvårdsstödet. Rapporteringen av tandhälsostatistik sker numera via tandvårdsstödsystemet. Det faktum att Malmö och Stockholm står utanför systemet innebär att det i för närvarande inte sker någon inrapportering från deras utbildningsklinik.² Detta är naturligtvis ytterst problematiskt då statistiken riskerar att bli missvisande då den inte omfattar alla patienter.

I syfte att garantera alla studenter en likvärdig utbildning *och* för att säkerställa tillförlitlig och användbar tandhälsostatistik anser Tandläkarförbundet därför att det är viktigt att alla vårdgivare – inklusive utbildningsklinikerna – omfattas av tandvårdsstödet.

Sveriges Tandläkarförbund ser sammanfattningsvis positivt på förslaget om undantag för utbildningstandvården eftersom det troligen kommer att underlätta för utbildningsklinikerna att rekrytera patienter. Vi befarar dock att denna lösning inte är nog för att helt lösa problemet. Tandläkarförbundet uppmanar därför regeringen att överväga att också förlänga ersättningsperiodens längd.

Med vänlig hälsning,

Gunilla Klingberg

Ordförande

Sveriges Tandläkarförbund

¹ Enligt uppgift från KI gäller detta särskilt protetik behandling för vilken behandlingstiden ofta överstiger ett år.

² Det ska påpekas att i både Malmö och Stockholm finns avtal med regionen respektive länet som innebär att tandhälsodata för barn- och ungdomar rapporteras in. Något motsvarande sker emellertid inte avseende de vuxna patienternas tandhälsa.